

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 234/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] proti rozsudku Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/60/2017 z 19. februára 2020 a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/101/2020 z 10. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

- Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3T/60/2017 z 19. februára 2020 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3To/101/2020 z 10. novembra 2021. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požadoval priznať mu náhradu trov advokáta, o ustanovenie ktorého v konaní pred ústavným súdom požiadal.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného sudu č.k. 3T/60/2017-697 z 29. januára 2018 oslobodený spod obžaloby, a to za skutok v bode 1 kvalifikovaný ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného

zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, z dôvodu nepreukázania, že sa skutok stal, a za skutok v bode 2 kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona z dôvodu nedokázania, že skutok spáchal sťažovateľ.

3. Na základe odvolania príslušného prokurátora krajský súd uznesením sp. zn. 4To/30/2018 z 18. apríla 2018 prvostupňový oslobodzujúci rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku zrušil a vec podľa § 322 Trestného poriadku vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

4. Okresný súd následne rozsudkom sp. zn. 3T/60/2017 z 19. februára 2020 uznal sťažovateľa vinným v bode 1 z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a v bode 2 z obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za ktorých spáchanie ho odsúdil na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere piatich rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu okresný súd uložil ochranný dohľad na dva roky.

5. O odvolaniach sťažovateľa a príslušného prokurátora proti uvedenému odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 3To/101/2020 z 10. novembra 2021 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) a e) a ods. 3 Trestného poriadku prvostupňové rozhodnutie zrušil vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľa odsúdil na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere šiestich rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia.

6. Zo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil (konkrétne zo spisu sp. zn. III. ÚS 412/2023), že dovolanie sťažovateľa podané v uvedenej trestnej veci z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), d), e), g) a i) Trestného poriadku bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo/93/2022 zo 17. januára 2023 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté a z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) bola uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 412/2023-12 z 18. augusta 2023 odmietnutá aj predošlá ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti všetkým, okrem oslobodzujúceho rozsudku okresného súdu dovtedy vydaným rozhodnutiam všeobecných súdov.

7. Následne sťažovateľ podal ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) podnet na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) a ods. 3 Trestného poriadku proti rozsudku krajského súdu z 10. novembra 2021 v spojení s rozsudkom okresného súdu z 19. februára 2020. Tomuto podnetu však zo strany ministra vyhovieť nebolo, o čom bol sťažovateľ upovedomený listom č. S-MSSR-000050/2024/61/623 zo 4. marca 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3T/60/2017 z 19. februára 2020 a krajského súdu sp. zn. 3To/101/2020 z 10. novembra 2021 sťažovateľ podal opätovnú ústavnú sťažnosť, v ktorej obom napadnutým rozhodnutiam vytýka, že boli vydané na základe nedostatočne zisteného

skutkového stavu a bez toho, aby boli splnené všetky obligatórne znaky skutkových podstat trestných činov, pre ktoré bol stíhaný. Skutok v bode 2 sťažovateľ považuje za právne nadkvalifikovaný a navyše jeho spáchanie od počiatku popiera.

9. Sťažovateľ trvá na názore, že použitím zásady *in dubio pro reo* mal byť spod obžaloby oslobodený tak, ako to urobil okresný súd v rozsudku z 29. januára 2018.

10. Podľa sťažovateľa neexistuje žiaden dôkaz, že jeho konaním malo alebo mohlo byť spôsobené vydanie najmenej 7 ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví či vydanie cudzieho majetku do nebezpečenstva škody veľkého rozsahu. Okresný súd ani krajský súd v napadnutých rozhodnutiach ani neuviedli, že by k niečomu takému konaním sťažovateľa došlo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3T/60/2017 z 19. februára 2020 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3To/101/2020 z 10. novembra 2021, ku ktorému malo dôjsť tým, že sťažovateľ bol v konečnom dôsledku týmito rozhodnutiami odsúdený napriek nedostatočnému zisteniu skutkového stavu veci a pri absencii naplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty stíhaného trestného činu v bode 2 rozsudku.

12. Ako z bodu 6 odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, sťažovateľ proti (okrem iných) tým istým rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu už v minulosti podal ústavnú sťažnosť (doručenú ústavnému súdu 7. júla 2023), ktorú ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 412/2023-12 z 18. augusta 2023 odmietol vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sp. zn. 3T/60/2017 z 19. februára 2020 pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sp. zn. 3To/101/2020 z 10. novembra 2021 z dôvodu jej oneskoreného podania [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

13. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

14. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

15. Z citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je neprípustná z dôvodu, že sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania.

16. O prekážku *res iudicata* nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

17. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ v predchádzajúcej ústavnej sťažnosti síce namietal tie isté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, avšak z iných dôvodov (predovšetkým z dôvodu porušenia práva na zákonného sudcu), keď žiadal vysloviť porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 a čl. 6 ods. 2 dohovoru, ako aj čl. 47 a čl. 48 Charty základných práv Európskej únie. S prihliadnutím na uvedené nemohol vyhodnotiť aktuálnu ústavnú sťažnosť ako totožnú s predošlou, rozhodnutie o ktorej by predstavovalo prekážku *res iudicata* v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

18. Uvedené zistenia však nič nemenia na aplikovateľnosti a platnosti záverov predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu aj na teraz preskúmanú vec.

19. Ústavný súd preto len zopakuje zo skôr vydaného rozhodnutia ústavného súdu sťažovateľovi už známy záver, že vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti namietanému rozsudku okresného súdu sp. zn. 3T/60/2017 z 19. februára 2020 vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy stále pretrváva nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, keďže oprávneniam ústavného súdu poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa proti ich prípadnému porušeniu okresným súdom predchádzala právomoc krajského súdu na základe riadneho opravného prostriedku – odvolania, čo predstavuje dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

20. Rovnako vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3To/101/2020 z 10. novembra 2021 platí verdikt uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 412/2023-12 z 18. augusta 2023, v ktorom ústavný súd konštatoval, že proti označenému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť (vtedy) v júli 2023, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde, a preto vo vzťahu k rozsudku krajského súdu považoval ústavnú sťažnosť za podanú oneskorene a ako takú ju proti tomuto rozhodnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol.

21. Súčasná ústavná sťažnosť bola sťažovateľom podaná v mesiaci apríl 2024. O to viac je preto v predmetnej veci aktuálny záver o jej oneskorenom podaní. Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

22. Pokiaľ sťažovateľ prípadnú včasnosť podania ústavnej sťažnosti odvíja od doručenia mu oznámenia ministra zo 4. marca 2024 o nevyhovení jeho podnetu na podanie dovolania (čo však z jeho ústavnej sťažnosti nijako nevyplýva), potom ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy. Preto podnet na podanie mimoriadneho opravného prostriedku ministrovi nemá na plynutie lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde žiadny vplyv. Plynutie uvedenej lehoty nie je totiž podmienené snahou sťažovateľa využiť mimoriadne opravné prostriedky, ale naplnením skutočností uvedených v § 124 zákona o ústavnom súde (m. m. I. ÚS 209/03, I. ÚS 203/2010). Dvojmesačnú lehotu na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu teda nemožno počítat' od doručenia upovedomenia ministra, pretože podanie mimoriadneho dovolania je výhradným právom ministra, a teda nie je pre účastníka súdneho konania právne nárokovateľným opravným prostriedkom, a teda ani iným

účinným prostriedkom, ktorým by sa sťažovateľ mohol domáhať ochrany svojich práv pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

23. Doručenie upovedomenia ministra sťažovateľovi v lehote kratšej ako dva mesiace pred podaním ústavnej sťažnosti preto nemá žiaden vplyv na záver uvedený v bode 21 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

24. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi v konaní pred ústavným súdom ustanoviť právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd tak žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyhovel.

25. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu